

„was dan tenminste nog wat”) maar een periodieke herdenking van dit gebeuren met vaandels en muziekcorpsen mag nòch in de krijgsgeschiedenis van de Verenigde Naties nòch in die van de Koninklijke Landmacht worden verwacht. Op het onbekende terrein tussen geweld en geweldloze weerbaarheid ontging de Unifil-soldaat zelfs de eer van een eenvoudig krijgsgewangenschap. Er werd gewoon geen acht op hem geslagen.

Vlakbij het Unifil-conrole-punt richtten de Israëliërs een eigen doorlaatpost in voor het controleren van identiteitspapieren. Een artikel „Lanterfanten in Libanon” (over twee Nederlandse militairen, die er de brui aan gaven) meldt de Haagse Post van 4 september hoe het toeging bij die posten. „Als de Israeli's voorbij een Unifil-roadblock kwamen, keken ze de Nederlanders vuil aan en reden vervolgens stug door. Dat vond Henk (een van de twee „deserteurs”) niet meer dan normaal, want de Israeli's waren met oorlogsbedoeelingen naar Libanon gekomen en niet om hun ID te laten zien bij een roadblock. „You are nothing!” riepen ze de Nederlanders vanuit hun tanks soms toe. Alsof die zelf niet in de gaten hadden dat de Israeli's het nu voor het zeggen hadden in het Unifilgebied.

De Unifillers zelf reden ook door als ze langs een Israelische roadblock kwamen. „De volgende keer schieten we jullie overhoop,” riepen de Israeli's dan.” Bert Bommels laat bataljonscommandant overste Bert van Tol aan het woord.

„Natuurlijk is het voor veel van ons een frustrerende gedachte dat we het Israëlische leger zó maar langs hebben moeten laten gaan. Je staat daar om indringers tegen te houden. Daar slaag je niet in. Je moet lijdelijk toezien hoe het allemaal langs je rolt. Ik weet wel dat er maten onder onze jongens zijn die eigenlijk wèl actie hadden willen ondernemen, maar het is goed dat er toch geen enkel risico is genomen en levens zijn gespaard.”

Viel er tussen het bieden van gewapende tegenstand en machteloos toezien verder echt niets te verzinnen?

In een lezing in 1970 bij de opening van het Nederlandse Instituut voor Vredesvraagstukken (Neuman c.s.) wees de Indiase generaal Jit Rikhye op een lacune in de opleiding van VN-troepen. „De hele „raison d'être” van de beroepsmilitair is, dat hij voor zijn doeleinden vecht en dat hij geweld met geweld beantwoordt.” (zie VU-magazine maart '79, Leger zonder vijand).

Geplaatst in een situatie waarin een poging om de Israëlische troepen met geweld te keren bij voorbaat kansloos was, wist hij dan ook niet goed hoe te reageren, zo bleek op 6 juni. Nietsdoen leek het enige alternatief. En daarmee verloor Unifil ook de slag op een gebied waarop het tenminste had moeten trachten succes te boeken, de psychologische oorlogvoering, waarin vooral het wapen van de publiciteit wordt gehanteerd.

„Er waren de normale, niet gewelddadige middelen gebruikt”, omschreef een woordvoerder van Buitenlandse Zaken de wijze waarop gereageerd was op de Israelische schending van het Unifil-gebied. Menige actiegroep, getraind in technieken die niet op krijgsscholen worden onderwezen, hoorde van deze omschrijving op. Zou het op de weg plaatsen van egeltjes bij een transport van radio-actief afval ook „niet gewelddadig” zijn genoemd? Juist omdat het twijfelachtig is of het opwerpen van barricades daartoe gerekend mag worden, wekten de „egeltjes” als symbolisch gebaar lachlust. De overigens zouteloze

Ook in symbolisch gebaar: 'n zit-demonstratie tegen transport van radio-actief afval. Niet lachwekkend, wel effectief als middel tot mobilisatie van de publieke opinie.

voorpagina-grap van NRC-Handelsblad op maandag 7 juni onderstreepte hoe zeer Unifil gefaald had op het gebied van de psychologische oorlogvoering.

„Unifil: „Toch hebben we ze zeer nadrukkelijk gewezen op het bordje met verboden toegang.”

Wat zou er gebeurd zijn als de „Blauwhelmen” onder leiding van hun officieren liefst van diverse nationaliteiten, ongewapend op de weg waren gaan zitten, handen omhoog eventueel, en omring door een batterij van film-, tv-radio en fotoapparatuur ter verzekering van maximale publiciteit? Men had de Israëliërs kunnen aankondigen dat ze op deze psychologische barrière zouden stuiten.

Bewapening

Enkele dagen eerder besloot het Nederlandse kabinet het Nederlandse detachement, het zwaarst bewapende van Unifil, van lichter materieel te voorzien. Daarop was al in 1980 aangedrongen door de Adviesraad Defensie-aangelegenheden. Inderdaad is het zinloos politie-agenten van zwaar wapentuig te voorzien als ze toch geen gevechtstaak hebben. Gevaarlijk ook, want het schept onzekerheid of er — onbedoeld — toch geen gebruik van zal worden gemaakt uit gebrek aan zelfbeheersing, zenuwachtigheid of door 'n misverstand.

Bert Bommels verstrekke in zijn Parool-verslag een bijzonderheid die de noodzaak nog eens onderstreept VN-officieren te trainen in andere dan de hen vertrouwde gewelddmiddelen.

In Tyrus lagen de Unifiltroepen in een kazerne, die verschillende malen geraakt werd toen Palestijnen en Israëliërs elkaar met raketten en granaten bestookten.

„Grootste angst voor kapitein Barendrecht was dat er een voltreffer zou vallen op de honderd ton munitie die in grote containers op het terrein stond opgesteld. „We zaten in onze schuilkelders echt met het zweet in onze handen dat de zaak zou ontploffen. Dan had ik dit niet meer na kunnen vertellen want honderd ton is genoeg om met kazerne en al de lucht in te gaan.”

Waarom 100 ton munitie naar Libanon gesleept voor een vredesmacht, die daar toch niks mee kan doen?

Aan honderd ton niet ontplofbare publiciteitsappara-